

الحمد لله رب العالمين

پژوهشکده آمار

جمهوری اسلامی ایران
مرکز آمار ایران
پژوهشکده‌ی آمار

گزارش فعالیت‌های پژوهشکده‌ی آمار در سال ۱۳۸۴

ارائه‌ی گزارش سال ۱۳۸۴، افتخار بزرگی برای این‌جانب به‌شمار می‌آید. گزارش زیر مهم‌ترین ابعاد و خلاصه‌ی دستاوردهای پژوهشکده‌ی آمار است که در سال ۱۳۸۴ حاصل شده است.

طرح‌های پژوهشی: در سال ۱۳۸۴، در سه گروه پژوهشی تعداد ۱۹ طرح پژوهشی در دست انجام بوده است. تعداد ۹ طرح از این طرح‌ها پایان یافته و نتایج سودمند آن‌ها ارائه شده است و ۱۰ طرح دیگر در سال ۱۳۸۵ ادامه خواهد داشت. یک سمینار مربوط به یکی از طرح‌های خاتمه یافته نیز در سال ۱۳۸۴ برگزار شد.

مجله‌ی پژوهش‌های آماری ایران: پژوهشکده‌ی آمار با توجه به اهداف و رسالت خود، اقدام به انتشار مجله‌ی پژوهش‌های آماری ایران کرده است. دومین شماره‌ی این مجله، حاوی شش مقاله (پنج مقاله از داخل کشور و یک مقاله از خارج)، در پاییز ۱۳۸۴ به‌زبان فارسی منتشر شد.

خدمات آموزشی: در سال ۱۳۸۴، سیزده دوره‌ی آموزشی برای آمارشناسان ایرانی (شاغل در پژوهشکده‌ی آمار، مرکز آمار ایران و سایر دستگاه‌های اجرایی) برگزار شد. همچنین با همکاری مرکز آمار ایران و مؤسسه‌ی آمار آسیا و اقیانوسیه (SIAP) و صندوق جمعیت سازمان ملل متحد (UNFPA)، چهار دوره‌ی بین‌المللی و برای کارشناسان اداره‌ی مرکزی احصائیه‌ی افغانستان، چهار دوره‌ی آموزشی برگزار شد. در سال ۱۳۸۴ یک کارگاه آموزشی نیز برگزار گردید.

در انتها لازم می‌دانم از جناب آقای دکتر نواب‌پور، رئیس محترم مرکز آمار ایران که با راهنمایی‌ها و حمایت‌های خود در پیشبرد فعالیت‌های پژوهشکده نقش ارزنده‌ای داشتند و همچنین از تمامی همکارانم در پژوهشکده‌ی آمار که با تلاش و پشتکار خود امکان انجام این فعالیت‌ها را به وجود آوردند تشکر کنم.

علی‌رضا زاهدیان

سرپرست پژوهشکده‌ی آمار

• طرح‌های پژوهشی گروه پژوهشی «آمارهای اقتصادی»

۱. خطای اندازه‌گیری در شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای شهری ایران
۲. شیوه‌ی محاسبه‌ی شاخص قیمت تولیدکننده به تفکیک کالاهای مصرفی، واسطه‌ای و سرمایه‌ای (مورد قیمت محصولات صنعتی)
۳. بررسی نابرابری تورمی و عوامل مؤثر بر آن در مناطق شهری ایران (۸۱-۱۳۵۳)
۴. طراحی نظام جامع اندازه‌گیری شاخص‌های فقر
۵. تهیه‌ی حساب تولید استان‌ها به قیمت ثابت

• طرح‌های پژوهشی گروه پژوهشی «پردازش داده‌ها و اطلاع‌رسانی»

۱. تصحیح برآوردهای حاصل از نمونه‌گیری‌های کارگاهی از طریق یافتن اثر خطاهای چارچوب
۲. تعیین استانداردهای تهیه و ارائه‌ی فراداده‌های آماری
۳. بررسی روش‌های کاهش و تعدیل بی‌پاسخی در آمارگیری‌ها
۴. معرفی متغیرهای نیم‌پیوسته در آمارگیری‌های بزرگ، جانه‌ی مقادیر گم‌شده‌ی متغیرهای پیوسته، نیم‌پیوسته و رسته‌ای با روش‌های مونت کارلوی زنجیر مارکوفی و تحلیل آماری چنین داده‌هایی

• طرح‌های پژوهشی گروه پژوهشی «طرح‌های فنی و روش‌های آماری»

۱. نماگرهای کار شایسته در ایران
۲. روش آماری مناسب برای ساخت مدل عرضه‌ی نیروی کار با توجه به ویژگی‌های متغیر پاسخ
۳. روش‌های برآورد چگالی داده‌ها و آماره‌ها
۴. امکان‌سنجی ساخت چارچوب خانوارهای دستجمعی
۵. بررسی روش‌های مختلف کاهش آریبی در مطالعات مشاهده‌ای
۶. بررسی کاربرد روش‌های برآورد ناحیه‌ی کوچک در طرح‌های آمارگیری
۷. الگوهای مناسب طراحی پرسشنامه در آمارگیری‌ها
۸. آمارگیری گذار جوانان از تحصیل به کار

• خدمات آموزشی

۱. برگزاری ده دوره‌ی آموزشی طبق برنامه‌ی آموزشی سالیانه
۲. برگزاری سه دوره‌ی آموزشی به سفارش مرکز آمار ایران
۳. برگزاری چهار دوره‌ی آموزشی با همکاری مرکز آمار ایران و مؤسسه‌ی آمار آسیا و اقیانوسیه (SIAP) و صندوق جمعیت سازمان ملل متحد (UNFPA)
۴. برگزاری چهار دوره‌ی آموزشی با همکاری مرکز آمار ایران برای کارشناسان اداره‌ی مرکزی احصائیه‌ی افغانستان
۵. برگزاری یک کارگاه آموزشی

گروه پژوهشی آمارهای اقتصادی

۱. خطای اندازه گیری در شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای شهری ایران

شاخص قیمت مصرف کننده به عنوان یک شاخص کلیدی نقش تعیین کننده‌ای در تحلیل‌های اقتصادی ایفا می‌نماید. در اغلب کشورها از این شاخص برای تبدیل اقلام جاری به ثابت استفاده می‌شود. همچنین در ارزیابی وضعیت رفاه خانوارها کاربرد زیادی دارد. این شاخص به سه روش کلی تولید می‌شود که عبارت است از روش‌های لاسپیرز، پاشه و فیشر که مراکز آماری اغلب کشورهای دنیا از روش اول استفاده می‌نمایند. علت استفاده از روش لاسپیرز سادگی و کم هزینه بودن آن، به دلیل ثابت فرض شدن الگوی مصرف خانوارها از سال پایه، است. ثابت نگاه داشتن الگوی مصرف به همراه ثابت نگاه داشتن سبد کالاهای مصرفی باعث ایجاد خطاهای مختلف در اندازه‌گیری افزایش واقعی سطح قیمت‌ها (کاهش واقعی رفاه خانوارها) می‌شود. از سوی دیگر روش فعلی آمارگیری از هزینه و درآمد خانوارها و قیمت کالاها و خدمات مصرفی خانوارها موجب بروز برخی از خطاهای آماری (نمونه‌گیری و غیرنمونه‌گیری) در فرایند تولید این شاخص می‌شود. پژوهش حاضر به دنبال برآورد خطای اندازه‌گیری در شاخص قیمت مصرف کننده به تفکیک خطاهای ناشی از فرمول لاسپیرز، خطای نمونه‌گیری و خطای غیرنمونه‌گیری است.

اجرای این طرح پژوهشی در اردیبهشت ۱۳۸۲ آغاز شد و در خرداد ۱۳۸۴ به پایان رسید. همکاران این طرح عبارت بودند از:

- حسین میرزائی (مجری طرح، کارشناس پژوهشکده‌ی آمار)؛
- حسین خسروی (کارشناس اقتصادی منطقه‌ی آزاد تجاری کیش)؛
- مجید رجبی (کارشناس آمار وزارت نفت)؛
- فرشید جمشیدی (کارشناس پژوهشکده‌ی آمار)؛
- شهرام صدوقیان‌زاده (کارشناس مرکز آمار ایران)؛
- شهریار احتشامی (کارشناس مرکز آمار ایران)؛ و
- دکتر حمید شهرستانی (مشاور طرح، عضو هیات علمی دانشگاه اوهایو و دانشگاه آزاد اسلامی).

۲. شیوه‌ی محاسبه‌ی شاخص قیمت تولیدکننده به تفکیک کالاهای مصرفی، واسطه‌ای و سرمایه‌ای (مورد قیمت محصولات صنعتی)

یکی از آمارهای پایه‌ای و ضروری قیمت، شاخص قیمت تولیدکننده است که تغییرات قیمت محصولات تولید شده به منظور فروش را نسبت به زمان نشان می‌دهد. این شاخص بهترین ابزار بررسی عرضه‌ی کالاها و خدمات و اندازه‌گیری روند قیمت‌هاست که دارای کاربردهای اساسی و گوناگون از جمله تبدیل حساب‌های ملی از قیمت جاری به ثابت و ارزیابی سیاست‌های دولت در زمینه‌ی کنترل قیمت‌ها می‌باشد. از آنجایی که

بخش‌های تولیدکننده کالا (کشاورزی، صنعت، معدن و ...) اقلامی را تولید می‌کنند که به سه نوع مصرف متفاوت یعنی مصرف نهایی، واسطه‌ای و یا سرمایه‌ای می‌رسد لذا تهیه‌ی شاخص قیمت تولیدکننده به تفکیک سه نوع مصرف این امکان را فراهم می‌کند که بتوان ارزیابی سیاست‌های اقتصادی به‌ویژه در زمینه‌ی کنترل قیمت را با دقت بیشتری انجام داد.

این طرح پژوهشی با هدف محاسبه‌ی شاخص قیمت تولیدکننده به تفکیک سه نوع کاربرد مصرفی آن طرح‌ریزی شده بود. نیاز اولیه‌ی چنین محاسبه‌ای در اختیار داشتن نتایج جدول داده و ستانده سال ۱۳۸۰ مرکز آمار ایران بود. اما از آنجایی که در زمان انجام پژوهش نتایج این جدول آماده نشد گروه پژوهشی به ناچار از نتایج جدول داده و ستانده سال ۱۳۷۰ استفاده نمود. با توجه به این‌که در جدول داده و ستانده سال ۱۳۷۰ ساختار بخش‌های کشاورزی و معدن مربوط به سال ۱۳۶۵ می‌باشد، لذا این طرح پژوهشی از جنبه‌ی کاربردی صرفاً به ارائه‌ی شیوه‌ی محاسبه‌ی شاخص قیمت تولیدکننده به تفکیک مصرفی، واسطه‌ای و سرمایه‌ای در بخش صنعت پرداخته است.

اجرای این طرح پژوهشی در خرداد ۱۳۸۳ آغاز شد و در مرداد ۱۳۸۴ به پایان رسید. همکاران این طرح عبارت بودند از:

- فریده باقری (مجری طرح، عضو هیئت علمی پژوهشکده‌ی آمار)؛
- منیرالسادات علوی‌نسب (کارشناس ارشد مرکز آمار ایران)؛
- هوشنگ نامداری (کارشناس مرکز آمار ایران)؛
- حسین کاوند (کارشناس پژوهشکده‌ی آمار)؛
- هما نوروزیان (مشاور طرح، کارشناس ارشد مرکز آمار ایران).

۳. بررسی نابرابری تورمی و عوامل مؤثر بر آن در مناطق شهری ایران (۸۱-۱۳۵۳)

شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای شهری (CPI) به عنوان معیاری برای اندازه‌گیری تغییر رفاه خانوارها در طول زمان دارای کاربردهای فراوانی در حوزه‌ی سیاست‌گذاری کلان اقتصادی و تبدیل متغیرهای حساب‌های ملی از اقلام جاری به ثابت است. همچنین در اغلب موارد نرخ تورم کلی در اقتصاد کشور با این شاخص محاسبه می‌شود. این معیار با وجود کاربردهای گسترده، دارای اشکالات عدیده‌ای در حوزه‌ی نظری و کاربردی است. یکی از اشکالات شاخص CPI این است که بازگوکننده‌ی تغییرات هزینه‌ی زندگی خانوارهای مختلف نیست و این در حالی است که اثرات تورمی برای خانوارهای مختلف متفاوت است. این پژوهش به دنبال بررسی عوامل مؤثر بر ایجاد نابرابری تورمی در مناطق شهری ایران و ارائه‌ی راهکار علمی برای محاسبه‌ی CPI مناسب گروه‌های مختلف اقتصادی و اجتماعی است تا بدین وسیله جبران کاهش رفاه خانوارها متناسب با نرخ تورم مؤثر بر سطوح مختلف درآمدی آن‌ها باشد.

اجرای این طرح پژوهشی در اردیبهشت ۱۳۸۳ آغاز شد و در شهریور ۱۳۸۴ به پایان رسید. همکاران این طرح عبارت بودند از:

- حسین میرزائی (مجری طرح، کارشناس پژوهشکده‌ی آمار)؛
- ابوالفضل غیاثوند (مجری طرح، عضو هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی)؛
- حسین کاوند (کارشناس پژوهشکده‌ی آمار)؛ و
- سمیه برهان یزدانی (کارشناس مرکز آمار ایران).

۴. طراحی نظام جامع اندازه‌گیری شاخص های فقر

فقر پدیده‌ای است که در اقتصادهای پیشرفته و جهان توسعه نیافته بخش قابل توجهی از مردم را گرفتار نموده است و همواره تلاش‌هایی برای کاهش و یا حذف آن صورت می‌گیرد. در کشور ما نیز تلاش‌هایی از سوی محققین برای اندازه‌گیری خط فقر و شاخص‌های فقر صورت گرفته است و آمار منتشر شده در این زمینه همواره نتیجه‌ی این پژوهش‌ها بوده است. هدف از این پژوهش دستیابی به یک روش رسمی برای اندازه‌گیری خط فقر و شاخص‌های فقر (با توجه به دستورالعمل‌ها و توصیه‌های بین‌المللی) است که علاوه بر کاربرد داخلی در زمینه‌های مربوط به فقرزدایی، در سطح بین‌المللی نیز قابلیت مقایسه داشته باشد.

اجرای این طرح پژوهشی در اردیبهشت ۱۳۸۴ آغاز شد و پیش‌بینی می‌شود در خرداد ۱۳۸۵ به پایان برسد. همکاران این طرح عبارت‌اند از:

- فریده باقری (مجری طرح، عضو هیئت علمی پژوهشکده‌ی آمار)؛
- خلیل حیدری (پژوهشگر مؤسسه‌ی مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی)؛
- سید حسین پیمان (کارشناس ارشد مرکز آمار ایران)؛
- حسین کاوند (کارشناس پژوهشکده‌ی آمار)؛ و
- دکتر فرهاد خدادادکاشی (عضو هیئت علمی دانشگاه پیام نور).

۵. تهیه‌ی حساب تولید استان‌ها به قیمت ثابت

هدف کلی این طرح ارائه‌ی تقویم داده‌های حساب منطقه‌ای ۲۸ استان کشور به قیمت‌های ثابت است. تغییراتی که در اثر گذشت زمان در ارزش کالاها و خدمات بوجود می‌آید از دو عامل تغییر قیمت کالاها و خدمات و تغییر حجم آن‌ها ناشی می‌شود لذا برای اندازه‌گیری رشد واقعی عملکرد فعالیت‌های اقتصادی لازم است تغییرات حاصل از قیمت کالاها و خدمات را حذف کرده و افزایش یا کاهش حجم آن‌ها را محاسبه نمود. محاسبه‌ی محصول ناخالص داخلی و ارزش افزوده‌ی بخش‌های مختلف اقتصادی به قیمت‌های ثابت گویای روند واقعی‌تر جریان‌های اقتصادی در جامعه مورد نظر است. اندازه‌گیری قیمت‌های کلان حساب‌های منطقه‌ای به قیمت‌های ثابت به طور همزمان و روش‌های یکسان برای تمام استان‌های کشور موجب می‌شود:

آ) بنا به ماهیت هماهنگ و یکسان حساب‌های منطقه‌ای و حساب‌های ملی، در تدوین اصول و تعیین روش‌های محاسباتی، هماهنگی‌های لازم بین حساب‌های ملی و منطقه‌ای در نظر گرفته شود.

ب) با در نظر گرفتن اصول و مبانی و روش‌های هماهنگ و یکسان برای انجام محاسبات در همه‌ی استان‌ها، قابلیت مقایسه بین استان‌ها و امکان تعیین جایگاه واقعی هر یک از آن‌ها در کل کشور به‌وجود آید.

اجرای این طرح پژوهشی در اردیبهشت ۱۳۸۴ آغاز شد و پیش‌بینی می‌شود در اردیبهشت ۱۳۸۵ به پایان برسد. همکاران این طرح عبارت‌اند از:

- فریده برادران خسروشاهی (مجری طرح، کارشناس مسئول مرکز آمار ایران)؛
- فریده باقری (عضو هیئت علمی پژوهشکده‌ی آمار)؛
- مهرانوش مجتهدی (کارشناس مسئول مرکز آمار ایران)؛
- لیلا ابوالفتحی (کارشناس مرکز آمار ایران).

سایر فعالیت‌ها:

محاسبه‌ی خط فقر سال ۱۳۸۳ بر اساس روش ۲۳۰۰ کالری.

گروه پژوهشی پردازش داده ها و اطلاع رسانی

۱. تصحیح برآوردهای حاصل از نمونه‌گیری‌های کارگاهی از طریق یافتن اثر خطاهای چارچوب

تمامی برآوردهای حاصل از یک آمارگیری، تحت تأثیر خطاهای نمونه‌گیری و غیرنمونه‌گیری هستند. استفاده از راهکارهای کاهش این‌گونه خطاها نمی‌تواند این خطاها را به‌طور کامل از بین ببرد. یکی از انواع خطاهای غیرنمونه‌گیری، خطاهای چارچوب است. این خطاها بر اثر ناقص بودن، شمول نادرست، یا تکراری بودن واحدهای چارچوب به وجود می‌آیند. از آنجایی که تهیه‌ی یک چارچوب، کار بسیار پرهزینه و زمان‌بری است، به‌کارگیری روش‌هایی برای تصحیح برآوردها ضروری به نظر می‌رسد.

روش‌های مختلفی برای جبران اثر خطاهای چارچوب بر برآوردهای حاصل از طرح‌های نمونه‌گیری مطرح شده‌اند که می‌توانند اعتبار برآوردها را تا حد زیادی افزایش دهند. از جمله‌ی این روش‌ها می‌توان «تعدیل‌های وزنی برآوردها» و «استفاده از چارچوب‌های چندگانه» را نام برد.

در این طرح، ضمن شناسایی و دسته‌بندی انواع خطاهای چارچوب و معرفی منابع بروز آن‌ها، راهکارهایی برای تصحیح برآوردها ارائه شد.

همکاران این طرح عبارت بودند از:

- حسن رنجی (مجری طرح، کارشناس پژوهشکده‌ی آمار)؛
- محمدباقر سخاوت (آمارشناس مرکز آمار ایران)؛
- دکتر نادر نعمت‌اللهی (عضو هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبایی)؛
- روشنگ علی‌اکبری صبا (کارشناس مرکز آمار ایران)؛ و
- فرشید خان‌زاده (کارشناس پژوهشکده‌ی آمار).

۲. تعیین استانداردهای تهیه و ارائه‌ی فراداده‌های آماری

چنانچه هر مدرک، سند، جزوه یا کتاب را مورد مطالعه قرار دهیم متوجه می‌شویم که اغلب این متون حاوی نکاتی هستند که خواننده را برای درک بهتر مندرجات راهنمایی می‌کنند. داده‌های حاصل از آمارگیری‌ها و ثبت‌های اداری نیز نیازمند تفسیر و توضیح می‌باشند. توضیحاتی در مورد نحوه‌ی گردآوری داده‌ها، تعاریف و مفاهیم مربوط به آن‌ها، روش تحلیل و پردازش داده‌ها و اطلاعات مربوط به آن، باید همراه داده‌ها منتشر شوند. فراداده‌های آماری را می‌توان به‌طور ساده داده برای داده‌های آماری یا هر نوع اطلاع‌کمک‌کننده به فهم داده‌های آماری نامید. این طرح به بررسی ابعاد و ویژگی‌های فراداده‌ها و استانداردهای بین‌المللی در زمینه‌ی تهیه و ارائه‌ی آن‌ها می‌پردازد.

اجرای این طرح پژوهشی در اردیبهشت ۱۳۸۴ آغاز شد و در اسفند ۱۳۸۴ به پایان رسید. همکاران این طرح عبارت بودند از:

- محمدرضا اناری (مجری طرح، کارشناس مرکز آمار ایران)؛
- نیما دانش‌پرور (کارشناس پژوهشکده‌ی آمار)؛
- عبدالحمید حقیقی (کارشناس مرکز آمار ایران)؛
- سمانه قادری (کارشناس مرکز آمار ایران)؛
- حسین حسنی (کارشناس مرکز آمار ایران)؛
- کمال نژادی (کارشناس مرکز آمار ایران)؛ و
- پریسا بخشی (کارشناس مرکز آمار ایران).

۳. بررسی روش‌های کاهش و تعدیل بی‌پاسخی در آمارگیری‌ها

یک مسئله‌ی اساسی در آمارگیری‌ها به دست آوردن اطلاعات کامل از پاسخ‌گویان است. ممکن است دسترس یافتن به برخی پاسخ‌گویان، به‌علت مسافت یا جابه‌جایی، دشوار باشد، یا ممکن است برخی پاسخ‌گویان از مشارکت در آمارگیری سر باز زنند. این امر منجر به بی‌پاسخی واحد (بی‌پاسخی کامل) می‌شود. به‌علاوه، برخی از پاسخ‌گوییانی که حاضر به مشارکت در آمارگیری شده‌اند، ممکن است برخی پرسش‌ها را، به‌اشتباه، بدون پاسخ بگذارند، یا از پاسخ دادن به این پرسش‌ها امتناع کنند. این امر به بی‌پاسخی قلم (بی‌پاسخی جزئی) منجر می‌شود.

دو راهبرد برای مقابله با بی‌پاسخی وجود دارد: کاهش و تعدیل. کاهش بی‌پاسخی به معنی به‌کارگیری راهکارهایی برای افزایش احتمال مشارکت واحدهای نمونه در آمارگیری است. تعدیل بی‌پاسخی به معنی استفاده از روش‌هایی در مرحله‌ی تحلیل، برای مینیمم کردن اثرهای بی‌پاسخی بر برآوردهای آماری است.

در این طرح، ضمن اشاره به روش‌های مختلف کاهش بی‌پاسخی، روش‌های جدید کاهش بی‌پاسخی نیز بازگو می‌شود. به‌علاوه، روش‌های تعدیل بی‌پاسخی نیز مرور و روش‌هایی جدید برای تعدیل معرفی می‌گردد. همچنین پیشنهاد خواهد شد که برای هر طرحی در مرکز آمار ایران چه روشی مناسب‌تر است.

اجرای این طرح پژوهشی در فروردین ۱۳۸۴ آغاز شد و پیش‌بینی می‌شود در اردیبهشت ۱۳۸۵ به پایان برسد. همکاران این طرح عبارت‌اند از:

- دکتر مجتبی گنجعلی (مجری طرح، عضو هیئت علمی دانشگاه شهید بهشتی)؛
- دکتر خلیل شفیعی (عضو هیئت علمی دانشگاه شهید بهشتی)؛
- حسن رنجی (کارشناس پژوهشکده‌ی آمار)؛
- نیما دانش‌پرور (کارشناس پژوهشکده‌ی آمار)؛

- آرمان بیداربخت‌نیا (کارشناس مرکز آمار ایران)؛ و
- زهرا رضایی قهرودی (دانشجوی دکترای آمار دانشگاه شهید بهشتی).

۴. معرفی متغیرهای نیم‌پیوسته در آمارگیری‌های بزرگ، جانمایی مقادیر گم‌شده‌ی متغیرهای پیوسته، نیم‌پیوسته و رسته‌ای با روش‌های مونت‌کارلوی زنجیر مارکوفی و تحلیل آماری چنین داده‌هایی

مسئله‌ی مهم در آمارگیری‌ها کاهش خطا و افزایش دقت برآوردهای مورد نظر می‌باشد. داده‌های گم‌شده که یکی از منابع کاهش دقت و کارایی برآوردهاست در بسیاری از آمارگیری‌ها به چشم می‌خورد و توسط روش‌های مختلف از جمله روش‌های جانمایی با آن برخورد می‌شود. در بسیاری از این آمارگیری‌ها، متغیرهای مورد نظر علاوه بر متغیرهای پیوسته و رسته‌ای شامل متغیرهای دیگری به نام متغیرهای نیم‌پیوسته می‌باشند. متغیر نیم‌پیوسته، متغیری است که با احتمال غیر صفر یک مقدار خاص (بدون از دست دادن کلیت مسئله مثلاً مقدار صفر) را بگیرد، اما در بقیه‌ی جاها مقادیری را بگیرد که از یک توزیع پیوسته تبعیت می‌کنند. دو مثال از این‌گونه متغیرها، یکی درآمد است که برخی از افراد در آمارگیری درآمد خود را صفر گزارش می‌دهند و دیگری هزینه از نوعی به‌خصوص است که برخی از افراد در آن نوع به‌خصوص هزینه‌ای ندارند. چون این متغیرها دارای جرم نقطه‌ای در صفر هستند در نظر گرفتن آن‌ها به عنوان متغیر پیوسته مسئله‌ساز خواهد بود. در این پروژه مدل‌هایی بر اساس روش‌های مونت‌کارلوی زنجیر مارکوفی در برخورد با داده‌های گم‌شده شامل متغیرهای پیوسته، رسته‌ای و نیم‌پیوسته ارائه می‌شود. سپس برای یک طرح منتخب مرکز آمار ایران، جانمایی و تحلیل بر اساس این روش‌ها انجام خواهد شد.

اجرای این طرح در فروردین ۱۳۸۴ آغاز شد و پیش‌بینی می‌شود در اردیبهشت ۱۳۸۵ به پایان برسد. همکاران این طرح عبارت‌اند از:

- دکتر مجتبی گنجعلی (مجری طرح، عضو هیئت علمی دانشگاه شهید بهشتی)؛
- دکتر محمدرضا مشکانی (عضو هیئت علمی دانشگاه شهید بهشتی)؛
- امید حمیدی (کارشناس آمار بانک پاسارگاد)؛
- حسن رنجی (کارشناس پژوهشکده‌ی آمار)؛ و
- مرجان نورینی (کارشناس مرکز آمار ایران).

گروه پژوهشی طرح‌های فنی و روش‌های آمار

۱. نماگرهای کار شایسته در ایران

کار شایسته از مفاهیمی است که اخیراً توسط سازمان بین‌المللی کار (ILO) وارد مطالعات مربوط به بازار کار شده است. به دلیل اهمیت کار شایسته و نماگرهای آن و تأثیری که شرایط اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی مناطق مختلف دنیا بر تعیین این نماگرها دارد، ILO برای تعیین نماگرهای مناسب منطقه‌ی آسیا و اقیانوسیه، گروه کاری جداگانه‌ای در دفتر منطقه‌ای ILO در بانکوک تشکیل داد. این گروه کاری پس از انتخاب نماگرهای مناسب برای منطقه، پروژه‌ای برای تهیه‌ی پایگاه اطلاعاتی از نماگرهای کار شایسته‌ی کشورهای منطقه تعریف کرد تا کمکی به اعضا برای تسریع در توجه به کار شایسته باشد.

ILO انجام طرح «مطالعه‌ی نماگرهای کار شایسته ایران» را به پژوهشکده‌ی آمار محول نمود. اجرای این طرح در مهر ۱۳۸۳ آغاز شد و نتایج آن در قالب دو گزارش فارسی و انگلیسی در پاییز ۱۳۸۴ ارائه شد. همکاران این طرح عبارت بودند از:

- فاطمه هرنندی (مجری طرح، عضو هیئت علمی پژوهشکده‌ی آمار)؛
- زهره فلاح‌محسن‌خانی (عضو هیئت علمی پژوهشکده‌ی آمار)؛
- حمید معظمی‌گودرزی (عضو هیئت علمی پژوهشکده‌ی آمار)؛
- فریده باقری (عضو هیئت علمی پژوهشکده‌ی آمار)؛
- رقیه شاه‌حسینی (کارشناس اداره آمار نیروی انسانی و خدمات ماشینی وزارت کار و امور اجتماعی)؛
- دکتر فرهاد مهران (مشاور طرح، کارشناس ارشد سازمان بین‌المللی کار).

۲. روش آماری مناسب برای ساخت مدل عرضه‌ی نیروی کار با توجه به ویژگی‌های متغیر پاسخ

هر چند در طول سه دهه‌ی گذشته با اجرای طرح‌های نمونه‌گیری علمی و دقیق و تهیه‌ی اطلاعات خرد در سطح افراد و خانوارها، ادبیات وسیعی در زمینه‌ی بررسی عرضه‌ی نیروی کار در سطح خرد شکل گرفته و عواملی که به تصمیم‌گیری افراد برای حضور در بازار کار و میزان این حضور مؤثر هستند، در قالب مدل‌های رگرسیونی مورد مطالعه قرار گرفته است اما در اغلب این بررسی‌ها از مدل‌های رگرسیونی معمولی استفاده شده است. این طرح، ضمن مطالعه‌ی روش‌های مختلف ساخت مدل‌های رگرسیونی با توجه به ویژگی‌های متغیر وابسته‌ی مدل، اقدام به ارائه‌ی مدل رگرسیونی مناسب برای عرضه‌ی نیروی کار افراد نموده است.

اجرای این طرح پژوهشی در شهریور ۱۳۸۲ آغاز شد و در تابستان ۱۳۸۴ به پایان رسید. همکاران این طرح عبارت بودند از:

- فاطمه هرنندی (مجری طرح، عضو هیئت علمی پژوهشکده‌ی آمار)؛
- فرشید جمشیدی (کارشناس پژوهشکده‌ی آمار)؛
- مریم جوادی (کارشناس پژوهشکده‌ی آمار)؛ و
- علی‌رضا فرهادی کیا (کارشناس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور).

۳. روش‌های برآورد چگالی داده‌ها و آماره‌ها

تابع چگالی احتمال مفهومی اساسی در آمار و احتمال است که با دانستن آن می‌توان به رفتار تصادفی برآوردگرها پی برد. البته تعیین توزیع برآوردگرها به سادگی امکان‌پذیر نیست. این طرح به تفصیل روش‌های موجود برآورد چگالی داده‌ها و آماره‌ها را معرفی می‌نماید. بعد از بررسی روش‌های برآورد چگالی روی داده‌های شبیه‌سازی شده‌ی منتج از توزیع‌های معلوم، یک طرح نمونه‌گیری پیچیده نیز شبیه‌سازی شده است و پس از محاسبه‌ی تکرارهای بوت‌استرپ یک برآوردگر مفروض آن طرح، روش‌های برآورد چگالی روی تکرارهای محاسبه شده اعمال شده و نهایتاً تابع چگالی آن برآوردگر، برآورد شده است. در انتها، این طرح، برآورد چگالی نرخ اشتغال و فاصله اطمینان آن را از داده‌های فصل چهارم آمارگیری اشتغال و بیکاری سال ۱۳۸۲ ارائه می‌دهد.

اجرای این طرح پژوهشی در اردیبهشت ۱۳۸۳ آغاز شد و در اسفند ۱۳۸۴ به پایان رسید. همکاران این طرح عبارت بودند از:

- فرشید جمشیدی (مجری طرح، کارشناس پژوهشکده‌ی آمار)؛
- زهره فلاح‌محسن‌خانی (عضو هیئت علمی پژوهشکده‌ی آمار)؛ و
- مهتاب کشاورز (کارشناس مرکز آمار ایران).

۴. امکان‌سنجی ساخت چارچوب خانوارهای دستجمعی

به‌منظور ارائه‌ی برآورد از مشخصه‌های جمعیت فعال اقتصادی، لازم است علاوه بر خانوارهای معمولی ساکن، از خانوارهای دستجمعی نیز آمارگیری نیروی کار به عمل آید. بدین منظور این طرح با هدف امکان‌سنجی ساخت چارچوب این خانوارها تعریف شد. در این طرح ابتدا چارچوب خانوارهای دستجمعی از سرشماری‌های قبلی و سپس نحوه‌ی بهنگام نمودن آن با استفاده از ثبت‌های اداری بررسی شد.

اجرای این طرح پژوهشی در خرداد ۱۳۸۳ آغاز شد و در اسفند ۱۳۸۴ به پایان رسید. همکاران این طرح عبارت بودند از:

- زهره فلاح‌محسن‌خانی (مجری طرح، عضو هیئت علمی پژوهشکده‌ی آمار)؛
- فاطمه هرنندی (عضو هیئت علمی پژوهشکده‌ی آمار)؛
- حمید معظمی‌گودرزی (عضو هیئت علمی پژوهشکده‌ی آمار)؛

- مریم جوادی (کارشناس پژوهشکده‌ی آمار)؛
- بتول یزدانی (کارشناس مرکز آمار ایران)؛ و
- افسانه یزدانی (کارشناس مرکز آمار ایران).

۵. بررسی روش‌های مختلف کاهش آریبی در مطالعات مشاهده‌ای

در مواردی که مطالعات آزمایشی به هر دلیلی امکان‌پذیر نباشد، اطلاعات مشاهده‌ای به‌عنوان منابع کم‌ارزش‌تر از اطلاعات آزمایشی به‌کار گرفته می‌شوند. از آنجایی که در مطالعات مشاهده‌ای پژوهش‌گر کنترلی در اعمال تیمار بر آزمودنی‌های خود ندارد، اختلاف مشاهده شده در گروه‌های تیماری یا بین گروه تیمار و کنترل می‌تواند ناشی از تفاوت‌های مبنایی ویژگی‌های مورد بررسی در بین دو گروه بوده یا ناشی از تفاوت متغیرهای کمکی در این گروه باشد. این امر منجر به ارائه‌ی برآورد آریب از اثر تیمار در مطالعات مزبور می‌شود. این طرح پژوهشی به منظور بهبود صحت داده‌های مشاهده‌ای، روش‌های مختلف کاهش آریبی در مطالعات مشاهده‌ای را مورد بررسی قرار می‌دهد.

اجرای این طرح پژوهشی در تیر ۱۳۸۴ آغاز شد و پیش‌بینی می‌شود در مهر ۱۳۸۵ به پایان برسد. همکاران این طرح عبارت‌اند از:

- دکتر محمدرضا فریدروحانی (مجری طرح، عضو هیئت علمی دانشگاه شهید بهشتی)؛
- دکتر خلیل شفیعی (عضو هیئت علمی دانشگاه شهید بهشتی)؛
- فرشید جمشیدی (کارشناس پژوهشکده‌ی آمار)؛
- لیلی تاپاک (کارشناس پژوهشکده‌ی آمار)؛ و
- ماندانا طهماسبی‌نژاد (پژوهش‌گر آزاد).

۶. بررسی کاربردی روش‌های برآورد ناحیه‌ی کوچک در طرح‌های آمارگیری

ارائه‌ی برآوردهای قابل اعتماد با کم‌ترین هزینه وضعیت مطلوبی است که در طرح‌های نمونه‌گیری دنبال می‌شود. یکی از روش‌هایی که به منظور کاهش چشم‌گیر هزینه‌ها در آمارگیری‌ها به‌کار می‌رود، روش‌های برآورد ناحیه‌ی کوچک می‌باشد. این طرح، ضمن معرفی روش‌های برآورد ناحیه‌ی کوچک به ارائه و بررسی برآوردهای مختلف طرح آمارگیری نیروی کار ۱۳۸۴ مرکز آمار ایران می‌پردازد.

اجرای این طرح پژوهشی در تیر ۱۳۸۴ آغاز شد و پیش‌بینی می‌شود در تیر ۱۳۸۵ به پایان برسد. همکاران این طرح عبارت‌اند از:

- علی‌رضا خوشگویان‌فرد (مجری طرح، پژوهش‌گر آزاد)؛
- رضا امیراحمدی (پژوهش‌گر آزاد)؛
- فرشید جمشیدی (کارشناس پژوهشکده‌ی آمار)؛ و

▪ آرمان بيداربخت‌نیا (کارشناس مرکز آمار ایران).

۷. الگوهای مناسب طراحی پرسشنامه در آمارگیری‌ها

خطای سیستماتیک ناشی از طراحی نامناسب پرسشنامه در آمارگیری‌ها می‌تواند سهم قابل توجهی از خطاهای غیرنمونه‌گیری را به خود اختصاص دهد و حتی در مواردی نیز می‌تواند با ایجاد بی‌پاسخی، موجب افزایش خطای نمونه‌گیری شود. هدف کلی از این پژوهش، ارائه‌ی الگوهای مناسب طراحی پرسشنامه در آمارگیری‌های مرکز آمار ایران است که این الگوها با توجه به توصیه‌های سازمان‌های بین‌المللی و تجارب مراکز آماری کشورهای دیگر، با در نظر گرفتن شرایط فعلی نظام آماری کشور و روش‌های معمول اجرای آمارگیری‌ها ارائه می‌شود.

اجرای این طرح در مرداد ۱۳۸۴ آغاز شد و پیش‌بینی می‌شود در مرداد ۱۳۸۵ به پایان برسد. همکاران این طرح عبارت‌اند از:

- مریم جوادی (مجری طرح، کارشناس پژوهشکده‌ی آمار)؛
- حمید معظمی‌گودرزی (عضو هیئت علمی پژوهشکده‌ی آمار)؛ و
- لیلی تاپاک (کارشناس پژوهشکده‌ی آمار).

۸. آمارگیری گذار جوانان از تحصیل به کار

یکی از شرط‌های لازم برای از میان بردن فقر و توسعه‌ی پایدار، اشتغال جوانان است. اشتغال جوانان در سازمان بین‌المللی کار (ILO)، از اولویت بالایی برخوردار است. این سازمان اخیراً مسئول شبکه‌ی اشتغال جوانان (YEN) شده است که در سال ۲۰۰۰ با هدایت و رهبری سازمان ملل و با همکاری بانک جهانی و ILO ایجاد شد. سازمان بین‌المللی کار و همکاران شبکه اشتغال جوانان، در زمینه‌ی تهیه‌ی راه‌حل‌های مناسب برای کمک به برنامه‌های ملی توسعه‌ی کشورها فعالیت می‌کنند. یازده کشور در این زمینه به‌عنوان کشورهای پیشگام برای اجرای آمارگیری گذار جوانان از تحصیل به کار انتخاب شده‌اند که یکی از این کشورها ایران است. این آمارگیری به‌منظور دستیابی کشورها به اطلاعات لازم برای بهبود سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی اشتغال جوانان از طریق درک بهتر چالش‌های مربوط به اشتغال جوانان، طرح‌ریزی شده است. اجرای این طرح، به سفارش ILO، در دی ۱۳۸۴ آغاز شد و در اسفند ۱۳۸۴ به پایان رسید. همکاران این طرح عبارت بودند از:

- فاطمه هرنندی (مجری طرح، عضو هیئت علمی پژوهشکده‌ی آمار)؛
- زهره فلاح‌محسن‌خانی (عضو هیئت علمی پژوهشکده‌ی آمار)؛
- مریم جوادی (کارشناس پژوهشکده‌ی آمار)؛ و
- بتول فاضلی (پژوهش‌گر آزاد).

سایر فعالیت‌های پژوهشی

۱. مطالعه در زمینه‌ی «آزمایش و ارزیابی پرسشنامه‌ها در سرشماری‌ها و آمارگیری‌های نمونه‌ای» و تهیه‌ی گزارش آن توسط خانم مریم جوادی با همکاری خانم لیلی تاپاک و آقای محمدمین جمال‌زاده.
۲. مطالعه در زمینه‌ی «بار پاسخ‌گو در آمارگیری» و تهیه‌ی گزارش آن توسط آقای ایرج یادگاری.
۳. مطالعه در زمینه‌ی «جمع‌بندی بررسی‌های انجام شده درباره‌ی همکاری بخش خصوصی با سازمان‌های آماری و محرمانگی داده‌ها» و تهیه‌ی گزارش آن توسط آقای محمدمین جمال‌زاده.

همکاری با مرکز آمار ایران

- عضویت خانم هرندی در کمیته‌ی آمارهای جنسیتی، هیئت تحریریه‌ی نشریات مرکز آمار ایران، کمیته‌ی ادیت جداول و تدوین نشریات سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۳۸۵؛
- عضویت آقای جمشیدی در کمیته‌ی کارشناسی مرکز آمار ایران؛
- عضویت خانم‌ها هرندی و فلاح محسن‌خانی در کمیته‌ی فنی طرح‌های مطالعاتی مرکز آمار ایران.

گروه خدمات آموزش

گروه خدمات آموزشی در سال ۱۳۸۴، ۹ دوره‌ی آموزشی را به شرح زیر برگزار کرده است:

عنوان دوره	شرکت کنندگان	مدرس / مدرسان	زمان	مدت
برورد واریانس در آمارگیری‌های پیچیده	کارشناسان مرکز آمار ایران، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان‌ها و سایر دستگاه‌های اجرایی	دکتر صدیقه شمس	۲ تا ۴ مرداد	۱۸ ساعت
آشنایی با مبانی و ضوابط تهیه و تدوین طرح‌های آمارگیری	کارشناسان مرکز آمار ایران، پژوهشکده‌ی آمار، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان‌ها و سایر دستگاه‌های اجرایی	علی‌اکبر احمدی، محمدباقر سخاوت، عیسی تعویذی	۱۵ تا ۲۰ مرداد	۲۴ ساعت
روش‌های برورد و پیش‌بینی جمعیت	کارشناسان مرکز آمار ایران، پژوهشکده‌ی آمار، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان‌ها و سایر دستگاه‌های اجرایی	دکتر محمد میرزایی، دکتر شهلا کاظمی‌پور، حسین کوشی	۲۳ تا ۲۶ مرداد	۲۴ ساعت
آشنایی با نرم‌افزار SAS (مقدماتی)	کارشناسان مرکز آمار ایران، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان‌ها و سایر دستگاه‌های اجرایی	نیما دانش‌پرور	۳۰ مرداد تا ۲ شهریور	۲۴ ساعت
برورد برای نواحی کوچک	کارشناسان مرکز آمار ایران، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان‌ها و سایر دستگاه‌های اجرایی	علی‌رضا خوشگویان‌فرد	۱۳ تا ۱۶ آذر	۱۸ ساعت
آشنایی با مدیریت کیفیت آمار	کارشناسان مرکز آمار ایران، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان‌ها و سایر دستگاه‌های اجرایی	محمدرضا اناری	۲۷ تا ۳۰ آذر	۱۸ ساعت
آشنایی با مبانی و ضوابط تهیه و تدوین طرح‌های آمارگیری	کارشناسان مرکز آمار ایران، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان‌ها و سایر دستگاه‌های اجرایی	علی‌اکبر احمدی، عیسی تعویذی	۳ تا ۶ دی	۲۴ ساعت
زبان تخصصی	کارشناسان مرکز آمار ایران، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان‌ها و سایر دستگاه‌های اجرایی	حمید معظمی‌گودرزی	۱۱ تا ۱۳ دی	۱۸ ساعت
آشنایی با نرم‌افزار SPSS برای تحلیل آمارگیری‌ها	کارشناسان مرکز آمار ایران، پژوهشکده‌ی آمار، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان‌ها	شهاب جولانی	۲ تا ۵ بهمن	۲۴ ساعت

همچنین به دلیل فزونی تعداد متقاضیان برای شرکت در دوره‌ی آموزشی «آشنایی با نرم‌افزار SPSS برای تحلیل آمارگیری‌ها» یک دوره‌ی فوق‌العاده نیز برای آموزش این نرم‌افزار در تاریخ ۲۰ تا ۲۳ آذر، برای کارشناسان مرکز آمار ایران، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان‌ها و سایر دستگاه‌های اجرایی و دانشجویان دانشگاه‌ها برگزار شد.

با توجه به نیاز سازمان‌ها و دستگاه‌های اجرایی و به منظور ارتقای سطح دانش و مهارت کارشناسان و دانشجویان، یک کارگاه آموزشی نیز در سال ۱۳۸۴ برگزار شد.

عنوان کارگاه آموزشی	شرکت کنندگان	مدرس	زمان برگزاری	مدت برگزاری
داده کاوی	کارشناسان مرکز آمار ایران، پژوهشکده‌ی آمار و سایر دستگاه‌های اجرایی و اعضای هیئت علمی و دانشجویان دانشگاه‌ها	شجاع‌الدین چنوری (استاد دانشگاه واترلو کانادا)	۸ تا ۱۰ خرداد	۱۸ ساعت

به سفارش مرکز آمار ایران ۳ دوره‌ی آموزشی، برای کارشناسان آن مرکز به شرح زیر برگزار شد:

ردیف	عنوان دوره‌ی آموزشی	مدرس	زمان برگزاری	مدت	محل برگزاری
۱	بی‌پاسخی در آمارگیری‌ها: کاستن، وزن‌دهی، جانپی	دکتر مجتبی گنجعلی	۱۵ تا ۱۷ و ۲۴ فروردین	۲۴ ساعت	پژوهشکده‌ی آمار
۲	بی‌پاسخی در آمارگیری‌ها: کاستن، وزن‌دهی، جانپی	دکتر مجتبی گنجعلی	۲۸ و ۳۱ اردیبهشت و ۴ و ۷ خرداد	۲۴ ساعت	پژوهشکده‌ی آمار
۳	آشنایی با نرم‌افزار آماری SAS	نیما دانش‌پرور	۱۸ تا ۲۰ دی	۲۰ ساعت	پژوهشکده‌ی آمار
	آمار محض	شهاب جولانی	۲۶ دی تا ۲۴ اسفند	۳۵ ساعت	مرکز آمار ایران
	معارف اسلامی	جهانگیر علی‌دوست	۵ بهمن تا ۲۴ اسفند	۲۰ ساعت	مرکز آمار ایران
	آشنایی با طرح‌های آماری	علی‌اکبر احمدی، عیسی تعویذی	۲۶ دی تا ۱ اسفند	۲۰ ساعت	مرکز آمار ایران
	ریاضی کاربردی	محمدرضا دوست‌محمدی	۲۶ دی تا ۲۴ اسفند	۲۵ ساعت	مرکز آمار ایران

با همکاری مرکز آمار ایران و مؤسسه‌ی آمار آسیا و اقیانوسیه (SIAP) و صندوق جمعیت سازمان ملل متحد (UNFPA) دوره‌های آموزشی با عناوین زیر برگزار شد:

ردیف	عنوان دوره‌ی آموزشی	شرکت کنندگان	مدرسین	زمان
۱	نخستین دوره‌ی آموزشی زیرمنطقه‌ای در زمینه‌ی آمارهای اهداف توسعه‌ی هزاره	کارشناسان کشورهای افغانستان، بنگلادش، بوتان، هند، مالدیو، سری لانکا و ایران	مارگاریتا گرو و مشاوران دوره گامینا دی سیلوا، سینتا پرابو، براندن پولسن، و ارلیندا ام کاپونز	۱۰ تا ۲۱ اردیبهشت
۲	یازدهمین دوره/ کارگاه آموزشی طرح نمونه‌ای برای آمارگیری‌های خانواری و کارگاهی	کارشناسان و مدیران مراکز آماری از کشورهای کامبوج، فیجی، هنگ کنگ، چین، هند، لاوس، مالزی، مالدیو، مغولستان، میانمار، نپال، پاکستان، فیلیپین، جمهوری کره، سری لانکا، تایلند، تونگا، ویتنام و ایران	دکتر کلش رشتا، دکتر سیری واستاوا، دکتر محمد مقدم، شهاب جولانی و افسانه یزدانی	۲۱ خرداد تا ۱۵ تیر
۳	کاربرد انواع متدولوژی‌های طراحی سیستم‌های اطلاعاتی _ عملیاتی در استقرار نظام آمارهای ثبتی	کارشناسان معاونت آمار و اطلاعات سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان‌ها	سید حسین مفاخریان	۲۹ بهمن تا ۴ اسفند
۴	روش‌های جمع‌آوری داده‌ها، روش‌های نمونه‌گیری و تحلیل و پردازش داده‌های طرح آمارگیری جمعیتی	کارشناسان مرکز آمار ایران، پژوهشکده‌ی آمار سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی برخی از استان‌ها و دستگاه‌های اجرایی و دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران	دکتر حبیب‌اله زنجانی و محمدباقر سخاوت	۸ تا ۱۳ بهمن

«طرح نمونه‌ای برای آمارگیری‌های خانواری و کارگاهی»
یازدهمین دوره / کارگاه آموزشی

در راستای کمک‌های بلاعوض دولت جمهوری اسلامی ایران به کشور افغانستان، طرحی با عنوان «آموزش روش‌های تهیه‌ی طرح‌های آمارگیری به کارشناسان اداری مرکزی احصائیه‌ی افغانستان» و به‌منظور افزایش دانش فنی کارشناسان اداری مرکزی احصائیه‌ی افغانستان در زمینه‌ی طراحی طرح‌های آمارگیری، استفاده از

نرم افزارهای آماری، نصب، راه اندازی و پشتیبانی سخت افزار و نرم افزارهای مورد نیاز آن مرکز در سال ۱۳۸۴ با همکاری مرکز آمار ایران و پژوهشکده‌ی آمار اجرا و ۴ دوره با مشخصات زیر برگزار شد.

ردیف	عنوان دوره‌ی آموزشی	مدرسان	محل برگزاری	زمان
۱	آشنایی با طرح‌های آمارگیری مرکز آمار ایران (با همکاری مرکز آمار ایران)	سید حسین پیمان، امیر شوکتی، حمیدرضا پویان‌فر، شهرام صدوقیان‌زاده، بهروز اصولی، مجید ذبیحی و زهره چیت‌ساز	مجتمع آموزشی و رفاهی مرکز آمار ایران	۱۲ تا ۱۷ مردادماه
۲	آشنایی با مبانی و ضوابط تهیه و تدوین طرح‌های آمارگیری	علی‌اکبر احمدی و عیسی تعویذی	مجتمع آموزشی و رفاهی مرکز آمار ایران	۱۷ تا ۲۴ آبان‌ماه
۳	آموزش عملی آشنایی با آزمایش سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۸۵	طه نورالهی و نسرین افتخاری	مجتمع آموزشی و رفاهی مرکز آمار ایران	۲۷ آبان‌ماه تا ۸ آذرماه
۴	آشنایی با روش‌های برآورد و پیش‌بینی جمعیت	طه نورالهی، محمداسماعیل ناصحی	مجتمع آموزشی و رفاهی مرکز آمار ایران	۱۴ تا ۱۹ دی‌ماه

دوره‌ی آموزشی «آموزش عملی آشنایی با آزمایش سرشماری عمومی نفوس و مسکن سال ۱۳۸۵»

همچنین برای معرفی پژوهشکده‌ی آمار بازدیدهای زیر صورت گرفت:

تاریخ بازدید	بازدیدکنندگان
۸۴/۶/۲۶	دانشجویان رشته‌ی آمار دانشگاه پیام نور منطقه‌ی ۲ آذربایجان شرقی و غربی - مرکز تبریز
۸۴/۸/۲۳	هیأت افغانستان
۸۴/۹/۲۱	دانشجویان مقطع دکترای علوم دفاعی استراتژیک دانشگاه عالی دفاع ملی
۸۴/۱۰/۱۴	دانشجویان دانشگاه پیام نور مرکز اراک
۸۴/۱۱/۱۰	دبیران گروه ریاضی منطقه ۱۴ تهران
۸۴/۱۲/۳	دانشجویان رشته‌ی آمار دانشکده علوم دانشگاه اصفهان

در مهر ماه سال ۱۳۸۴ دومین شماره‌ی مجله‌ی پژوهش‌های آماری ایران به چاپ رسید که امید می‌رود پس از انتشار سه شماره و ارزیابی کمیته‌ی بررسی نشریات علمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری این مجله، به درجه‌ی اعتباری علمی - پژوهشی دست یابد.

دبیرخانه‌ی مجله در این سال در مجموع ۲۱ مقاله‌ی فارسی و لاتین دریافت کرد و با توجه به ۱۰ مقاله‌ی مورد بررسی در سال پیش، شش مقاله (پنج مقاله از نویسندگان داخل کشور و یک مقاله از خارج) را برای انتشار در دومین شماره‌ی مجله برگزید که این تعداد، پس از ارزیابی داوران که برخی از آن‌ها استادان مقیم خارج از کشور بودند به چاپ رسید.

در این سال از مقاله‌های دریافتی تعداد ۱۰ مقاله رد شد و هم اکنون ۱۵ مقاله در حال بررسی برای چاپ در شماره‌ی اول دوره‌ی دوم است؛ همچنین مقدمات انتشار شماره‌ی اول دوره‌ی دوم نیز در حال اتمام می‌باشد.

افرادی که در انتشار دومین شماره‌ی مجله همکاری داشتند عبارت‌اند از:

- آقای دکتر حمیدرضا نواب‌پور (مدیر مسئول؛ عضو هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبائی)؛
- آقای دکتر محمدقاسم وحیدی اصل (سرمدیر؛ عضو هیئت علمی دانشگاه شهید بهشتی)؛
- آقای محمدمین جمال‌زاده (مدیر داخلی)؛
- خانم مهدیه شهبازی (عضو دبیرخانه‌ی مجله‌ی پژوهش‌های آماری ایران)؛
- خانم ساناز مهندسی (عضو دبیرخانه‌ی مجله‌ی پژوهش‌های آماری ایران)؛
- آقای نیما دانش‌پرور (مدیر فنی؛ کارشناس پژوهشکده‌ی آمار).

و هیئت تحریریه‌ی مجله عبارت‌اند از:

- آقای دکتر حمیدرضا نواب‌پور (عضو هیئت علمی دانشگاه علامه طباطبائی)؛
- آقای دکتر محمدقاسم وحیدی اصل (عضو هیئت علمی دانشگاه شهید بهشتی)؛
- آقای دکتر احمد پارسیان (عضو هیئت علمی دانشگاه تهران)؛
- آقای دکتر عین‌الله پاشا (عضو هیئت علمی دانشگاه تربیت معلّم)؛
- خانم دکتر صدیقه شمس (عضو هیئت علمی دانشگاه الزهراء)؛ و
- آقای دکتر انوشیروان کاظم‌نژاد (عضو هیئت علمی دانشگاه تربیت مدرس).

کتابخانه‌ی پژوهشکده‌ی آمار در سال ۱۳۷۹ هم‌زمان با تأسیس پژوهشکده و زیر نظر مستقیم رئیس پژوهشکده فعالیت خود را آغاز نمود.

این کتابخانه دارای کتب‌ها و نشریه‌های تخصصی در زمینه‌ی آمارهای رسمی می‌باشد و بر اساس طبقه‌بندی استاندارد و علمی بین‌المللی L.C به فعالیت خود ادامه داده، و همچنین در سال ۱۳۸۴ به سیستم نوسا مجهز گردید و کار ورود اطلاعات نیز انجام گرفت.

منابع:

منابع موجود مشتمل بر کتاب‌ها، مجله‌ها، گزارش‌ها، مقاله‌ها، روزنامه‌ها، و لوح‌های فشرده می‌باشد که عمدتاً در گرایش‌های تخصصی آمارهای رسمی و به زبان‌های فارسی و انگلیسی هستند و تا پایان سال ۱۳۸۴ عبارت‌اند از:

- کتاب‌ها: ۱۴۸۶ جلد (۹۰۰ جلد فارسی و ۵۸۶ جلد لاتین)؛
- مجله‌ها: ۳۸ عنوان (۳۰ عنوان فارسی و ۸ عنوان لاتین)؛
- طرح‌های آماری: ۳۰ عنوان؛ و
- مواد دیداری و شنیداری: ۸۴ لوح فشرده.

لازم به ذکر است جستجوی رایانه‌ای نمایه‌ی نشریات آماری CIS (Current Index to Statistics) که حاوی اطلاعات کتاب‌شناختی تمام مقاله‌ها، مجله‌ها و کتاب‌های معتبر حوزه‌ی آمار است از مهمترین خدمات اطلاع‌رسانی این بخش به پژوهشگران و دانشجویان آمار می‌باشد.

خدمات کتابخانه:

- سرویس‌دهی به مراجعان حضوری و غیر حضوری؛
- ارائه‌ی خدمات فتوکپی به مراجعان؛
- ارائه‌ی خدمات اینترنت در محل کتابخانه؛
- ارائه‌ی خدمات جستجو و تهیه‌ی پرینت از CD؛
- امکان استفاده از آرشیو نشریه‌های تخصصی؛ و
- تهیه‌ی مقاله‌های مورد نیاز همکاران.

در سال ۱۳۸۴ با همکاری گروه پژوهشی آمارهای اقتصادی، سمیناری در ارتباط با یکی از طرح‌های پژوهشی برگزار شد:

عنوان سمینار	سخنرانان	زمان ارائه
خطای اندازه‌گیری در شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای شهری ایران (۸۳-۷۴)	حسین میرزایی، فرشید جمشیدی	۱۷ دی

در سال ۱۳۸۴ نیز کارشناسان پژوهشکده‌ی آمار و مرکز آمار ایران به منظور ارتقای دانش آماری خود، در کنار فعالیت‌های پژوهشی، موضوعاتی را در مباحث مطرح در آمارهای رسمی انتخاب کرده، نتایج یافته‌های خود را در جلساتی که روزهای شنبه در پژوهشکده‌ی آمار برگزار می‌گردید، ارائه کردند.

هدف از برگزاری این سخنرانی‌ها عبارت بود از:

- آشنایی کارشناسان با مسائل مطرح در آمارهای رسمی،
- تحقیق در مورد روش‌های جدید در برنامه‌های آماری کشورها جهت بهبود کیفیت آمارهای رسمی کشور، و
- ارتباط و تبادل نظر بین کارشناسان پژوهشکده‌ی آمار و کارشناسان مرکز آمار ایران و دانشگاهیان.

مجموعه‌ی موضوعات این سخنرانی‌ها شامل موارد زیر بود:

۱. کتابخانه‌های دیجیتال و مراکز آماری: نگاهی به آینده (خانم مهناز دری‌منش)؛
۲. تحلیل داده‌های طولی دودویی با پاسخ‌های گم‌شده (خانم زهرا رضایی قهرودی)؛
۳. کاربرد فناوری اطلاعات در آمار (آقای کمال نژادی)؛
۴. برآورد چگالی به روش کرنل (آقای فرشید جمشیدی)؛
۵. بی‌ثباتی اقتصادی و شاخص‌های تعیین‌کننده‌ی آن (آقای حسین کاوند)؛
۶. سیاست‌ها و استراتژی‌های مدیریت امنیت شبکه (خانم اکرم توکل)؛
۷. مدل‌های بیز سلسله‌مراتبی بی‌پاسخی برای ناحیه‌ی کوچک با عدم حتمیت در مورد قابلیت چشم‌پوشی (خانم لیلی تاپاک)؛
۸. اثر طرح و اندازه‌ی نمونه‌ای مؤثر در نمونه‌گیری خوشه‌ای (محمدامین جمال‌زاده)؛
۹. بار پاسخگو (ایرج یادگاری).

۱. چاپ مقاله‌ی نحوه‌ی توزیع فقر بین خانوارهای ایرانی، فصل‌نامه‌ی پژوهش‌های اقتصادی ایران (علمی - پژوهشی)، شماره‌ی ۲۲، بهار ۱۳۸۴، توسط آقای دکتر فرهاد خدادادکاشی و خانم فریده باقری؛
۲. چاپ مقاله‌ی برآورد خط فقر در ایران طی سال‌های ۱۳۶۳-۱۳۷۹، فصل‌نامه‌ی رفاه اجتماعی (علمی - پژوهشی)، شماره‌ی ۱۷، تابستان ۱۳۸۴، توسط آقایان دکتر فرهاد خدادادکاشی، خلیل حیدری و خانم فریده باقری؛ و
۳. چاپ مقاله‌ی برآوردگرهای کالیبره، روشی مناسب برای برآورد شاخص‌های عمده‌ی نیروی کار، توسط خانم فاطمه هرنندی، در شماره‌ی ۶۲، پاییز ۱۳۸۳، مجله‌ی گزیده‌مطالب آماری.

۱. مأموریت و سفر خارج از کشور و شرکت در کنفرانس‌های داخلی، منطقه‌ای و بین‌المللی

- خانم فریده باقری، مسئول گروه پژوهشی آمارهای اقتصادی، در دوره‌ی آموزشی «سنجش فقر» که از تاریخ ۲۲ بهمن تا ۷ اسفند ۱۳۸۴ در شهر جاکارتا در کشور اندونزی برگزار شد، شرکت کردند.

۲. قدردانی

- در روز آمار و برنامه‌ریزی، از خانم فاطمه هرنندی، عضو هیئت علمی گروه پژوهشی طرح‌های فنی و روش‌های آماری، به‌عنوان پژوهشگر نمونه تقدیر شد.
- در هفته‌ی پژوهش، از خانم فریده باقری، عضو هیئت علمی و مسئول گروه پژوهشی آمارهای اقتصادی، به‌عنوان پژوهشگر نمونه تقدیر شد.

۳. همکاران نمونه

در پایان سال، به‌منظور انتخاب همکاران نمونه، از کارکنان پژوهشکده‌ی آمار نظرسنجی به عمل آمد، که نتایج آن به شرح زیر بود:

- رتبه‌ی اول: خانم محبوبه شهیازی،
- رتبه‌ی دوم: آقای حسین علی پُرحکم.

